

The effect of courses offered in the field of education of exceptional children on the interest of female teachers students in this field at Farhangian University of Tehran

Amir Hossein Soltani Fallah ah.soltani.f@gmail.com

Zahra Abedinnejad zahra.abedinnejad5@gmail.com

Mohammad Bagheri Dadoklaei Mohammadbagheridd19@gmail.com

Abstract:

The purpose of this study is to investigate the effect of courses offered in the field of education of exceptional children on the interest of female students and teachers in this field at Farhangian University of Tehran. The research method of the present study is cross-sectional field research. The statistical population is all female students and teachers of Farhangian University of Tehran in the field of exceptional children's education. For this purpose, multi-stage cluster sampling method has been used. In this way, out of five sister centers in Tehran, Nasibeh Center has been selected and then 76 students of Nasebeh University have been selected as exceptional students. In order to collect data in this study, two questionnaires of students' primary attitudes toward the course and students' interest in the field of study were used. To analyze the data, SPSS20 software and Kolomorov-Smirov tests, Pearson correlation coefficient, linear regression and descriptive statistics were used. The results indicate that according to Pearson correlation test and correlation coefficient of -0.220, it was found that there is an inverse relationship between variables. This means that the courses offered in the field of exceptional children's education do not have a very positive relationship with students' interest in this field. According to the linear regression test and the line equation, it was found that the independent variable, which is the courses offered in the field of exceptional children's education, does not have a positive and significant effect on the dependent variable, ie students' interest in exceptional children's education.

Keywords: Education of Exceptional Children, Farhangian University Student-Teacher, available courses

تأثیر دروس ارائه شده در رشته ی آموزش کودکان استثنایی بر علاقه مندی دانشجومعلمان دختر به این رشته در دانشگاه فرهنگیان تهران

امیرحسین سلطانی فلاح^۱

زهرا عابدین نژاد^۲

محمد باقری دادوکلایی^۳

صص ۳۳-۴۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۵/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۷/۲۰

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر دروس ارائه شده در رشته ی آموزش کودکان استثنایی بر علاقه مندی دانشجومعلمان دختر به این رشته در دانشگاه فرهنگیان تهران می باشد. روش تحقیق پژوهش حاضر زمینه یابی از نوع مقطعی است. جامعه آماری کلیه دانشجومعلمان دختر دانشگاه فرهنگیان تهران در رشته آموزش کودکان استثنایی می باشد. به همین منظور از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای استفاده شده است. بدین صورت که از بین پنج مرکز خواهران در شهر تهران، مرکز نسبیبه انتخاب شده است و سپس از بین دانشجویان دانشگاه نسبیبه ۷۶ نفر از دانشجویان رشته آموزش کودکان استثنایی به عنوان نمونه انتخاب شده اند. برای جمع آوری داده ها در این پژوهش از دو پرسشنامه نگرش ابتدایی دانشجویان نسبت به درس و علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی استفاده شده است و برای تحلیل داده ها از نرم افزار spss20 و آزمون های کولموگروف- اسمیروف، ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون خطی و آماره توصیفی استفاده شده است. نتایج حاکی از آن است که با توجه به آزمون همبستگی پیرسون و ضریب همبستگی ۰/۲۲۰-، مشخص گردید رابطه عکس بین متغیرها وجود دارد. بدین معنی که دروسی که در رشته آموزش کودکان استثنایی ارائه می شود رابطه چندان مثبتی با علاقه دانشجویان به این رشته ندارد. با توجه به آزمون رگرسیون خطی و معادله خط به وجود آمده مشخص گردید متغیر مستقل که دروس ارائه شده در رشته آموزش کودکان استثنایی می باشد، تأثیر مثبت و معناداری روی متغیر وابسته یعنی علاقه مندی دانشجویان به رشته آموزش کودکان استثنایی نمی گذارد.

کلیدواژه ها: آموزش کودکان استثنایی، دانشجومعلم دانشگاه فرهنگیان، دروس ارائه شده

^۱ دانشجوی دکترا رشته فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه شاهد، تهران، ایمیل: ah.soltani.f@gmail.com

^۲ دانشجوی کارشناسی رشته آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایمیل: zahra.abedinnejad5@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی رشته آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، ساری، ایمیل: Mohammadbagheridd19@gmail.com

مقدمه

از آنجا که نیروی انسانی ارزنده ترین سرمایه هر کشور به شمار می آید، پیشرفت و بالندگی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی آن نیز در گرو تربیت نیروی متخصص و نهایتاً رشد علمی و افزایش سطح آگاهی افراد آن جامعه خواهد بود. از این رو افزایش کیفیت نظام آموزشی به عنوان اثرگذارترین عامل در توسعه کشورها محسوب می شود. رسالت اصلی نظام های آموزشی، تربیت نیروی انسانی لازم برای این رشد و پیشرفت به شمار می رود و دانشگاه ها به عنوان مهم ترین مراکز علمی پرورش نیروی متخصص، آگاه و با تجربه، نقش بسیار مهمی در این زمینه ایفا می کنند. در درون هر دانشگاه، دانشجو به عنوان یک رکن اساسی نظام آموزش عالی، نقش کلیدی و تنظیم کننده ای در توسعه و رشد کیفیت بسیاری از فرآیندها و فعالیت های آموزشی و پژوهشی دارد. دانش، مهارت، توانایی های علمی و فنی هر دانشجو، در کلاس ها، آزمایشگاه ها و کارگاه های آموزشی پایه گذاری می شود. بنابراین، آموزش های دانشگاهی بالاترین سطح آموزشی هر کشور محسوب می شوند و می بایست علاوه بر توسعه کمی در جهت ارتقای توسعه کیفی آن نیز گام های اساسی برداشت (رحیمی پردنجانی، حشمتی، مقدم، ۱۳۹۳). دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی از جمله سازمان های مهم محسوب می شوند که نقشی استراتژیک در پیشبرد اهداف کشور دارند. به همین منظور، از دانشگاه ها انتظار می رود به تولید دانش پرداخته و به تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد مورد نیاز کشور همت گمارند. چرا که، دانشگاه را می توان مبدأ تحولات در هر کشوری در نظر گرفت؛ به شرطی که دانشگاه، این ظرفیت را در خود ایجاد کرده باشد (طهماسبی، قلی پور، جواهری زاده، ۱۳۹۱). از مهمترین عوامل تأثیرگذار در فراگرد تربیت منابع انسانی مناسب، مدارس و دانشگاه ها هستند. در این میان نقش و تأثیر دانشگاه فرهنگیان به عنوان یک سازمان یادگیرنده در تربیت معلم کشور، از اهمیت والایی برخوردار است (تورانی، ۱۳۹۷). مهمترین عاملی که سرعت رشد توسعه اقتصادی و اجتماعی هر کشور را تعیین می کند، منابع انسانی آن جامعه است و جوامعی که قصد دارند در مسیر توسعه گام بردارند باید بتوانند از نیروی انسانی خویش به بهترین شکل استفاده کنند. در این راستا یکی از دلایل پیشرفت کشورهای توسعه یافته، توجه به تربیت «معلمان» است و دانشگاه فرهنگیان فرصتی را ایجاد کرده که دانشجو معلمان با تولید علم و دانش و ارتقاء سطح علمی خود آینده سعادتمندی را برای جامعه رقم بزند. (ابراهیمی، ۱۳۹۷). جوامع مختلف برای نیل به آرمان ها و اهداف خود روش و شیوه ای بهتر از آموزش و پرورش و توجه جدی به آن نیافته و همواره بر نقش سازنده تعلیم و تربیت در همه مسائل جامعه تأکید کرده اند. در میان عناصر نظام تعلیم و تربیت، معلم و کیفیت وی نقش بسیار مهمی در تحقق اهداف نظام آموزشی دارد. نگاهی گذرا به پیشینه ی نظری و تجربی پژوهش های حوزه تعلیم و تربیت در سال های اخیر به ما خاطر نشان می سازد که تربیت معلم و کسانی که در این مراکز برای تصدی امر معلمی به یادگیری مشغول می باشند، عاملی بسیار مهم برای اصلاح و بهبود نظام آموزشی می باشند (میرزایی فر، شاه مرادی، آداک، ۱۳۹۵). مسأله تعلیم و تربیت در ایران سابقه ای طولانی داشت، اما با تأسیس مدرسه ی دارالفنون شکل جدیدی به خود گرفت و در واقع از این تاریخ (۱۲۲۹ شمسی) دولت به طور رسمی در تعلیم و تربیت دخالت کرد. پس از تأسیس دارالفنون و ایجاد و گسترش مدارس، نیاز به تربیت معلم در ایران احساس شد. اولین اقدام برای اجرای برنامه ی تربیت معلم در ایران، تأسیس کلاس هایی مخصوص در مدرسه ی دارالفنون جهت افزایش سطح سواد معلمان تهران بود. در برنامه ی درسی که برای این کلاس ها تدوین گردید، علاوه بر دروس لازم علوم و ادبیات، برای اولین بار درس دیگری تحت عنوان "اصول تعلیم" اضافه شد تا معلمان مذکور از اصول اولیه برای تربیت کودکان مطلع گردند (حیدری عیدی، ۱۳۷۴). در سال ۱۲۹۸ دارالمعلمین و دارالمعلمات برای تربیت معلمان مرد و زن در تهران تأسیس شد. بدین ترتیب برای اولین بار در ایران به طور رسمی نسبت به تربیت معلم اقدام شد. دارالمعلمین مرکزی دو شعبه ی ابتدایی و عالی داشت که هر کدام دارای کادر اداری جداگانه بودند (صافی، ۱۳۷۳). وقتی تعداد مدارس ابتدایی و متوسطه در تهران افزایش یافت و در نتیجه نیاز به تربیت معلمان بیشتری احساس شد، در سال ۱۳۰۸ مدرسه دارالمعلمین مرکزی به "دارالمعلمین عالی" تغییر نام یافت و دارای دو قسمت ادبی و علمی بود، که قسمت ادبی آن شامل دو شعبه ی "فلسفه و ادبیات" و "تاریخ و جغرافیا" بود و قسمت علمی نیز شامل سه شعبه ی "فیزیک و شیمی"، "تاریخ طبیعی" و "ریاضیات" بود. در سال ۱۳۱۲ دارالمعلمین عالی به "دانشسرای عالی" تغییر نام یافت و این دانشسرای عالی پس از تأسیس دانشگاه در سال ۱۳۱۳ استقلال خود را از دست داد و بخش ادبی دانشسرای عالی تبدیل به دانشکده ادبیات و

بخش علمی آن تبدیل به دانشکده علوم شد. و در طی سال های ۱۳۱۷ تا ۱۳۳۸ مراکز دیگری نیز برای تربیت معلم ایجاد شدند که عمده ترین آن ها عبارتند از: دانشسرای تربیت بدنی، دانشسرای کشاورزی، مراکز تربیت معلم دوساله ی روستایی، دانشسرای عشایری، مراکز تربیت معلم یک ساله. دانشسرای عالی مجدد در سال ۱۳۳۸ به صورت موسسه ی مستقلی در آمد؛ اما در سال ۱۳۴۳ منحل و به جای آن، سازمان تربیت معلم و تحقیقات تربیتی ایجاد شد. این مرکز دارای سه موسسه ی "تربیت دبیر"، "تربیت مدیر و راهنمایان تعلیماتی" و "موسسه ی تحقیقات و مطالعات تربیتی" بود. سه سال بعد سازمان تربیت معلم و تحقیقات تربیتی به دانشسرای عالی تبدیل گردید و با اساسنامه جدید موظف به تربیت معلم و تحقیقات تربیتی شد. طبق اساسنامه ی دانشسرای عالی مصوب مرداد ۱۳۴۶، این مرکز دارای چهار موسسه به این شرح گردید: موسسه ی تربیت دبیر، موسسه ی تربیت مدیر و راهنمایان تعلیماتی، موسسه ی مدرسی ریاضیات، موسسه ی تحقیقات تربیتی. در بهمن ماه ۱۳۴۶ که قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی به تصویب رسید، دانشسرای عالی به صورت یکی از دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی تحت نظارت این وزارتخانه در آمد. و در مهر ماه سال ۱۳۵۳ بنا به تصویب نود و هشتمین جلسه ی شورای گسترش وزارت علوم و آموزش عالی، دانشسرای عالی تبدیل به "دانشگاه تربیت معلم" شد (حیدری عابدی، ۱۳۷۴). در سال ۱۳۹۰، با یک تغییر ساختاری که تعطیلی رشته های دبیری بود، این دانشگاه با نام "دانشگاه خوارزمی"، فعالیت خود را ادامه داد. در همین سال، همه ی امور مربوط به تربیت معلم برای تمام سطوح آموزشی، به "دانشگاه فرهنگیان" واگذار شد که از تجمع مراکز تربیت معلم به وجود آمد و در حال حاضر، نهاد مرجع برای آموزش معلمان در ایران است (گویا و غلام آزاد، ۱۳۹۸). در نهاد آموزش و پرورش، معلمان برترین نقش را به عهده دارند و نقطه ی آغاز تحول آموزشی و پرورشی به شمار می روند. همه ی کشور ها به معلمان اثر بخش و علاقه مند نیاز دارند تا بتوانند جوانان خود را پرورش داده و آنان را برای آینده ای بهتر آماده نمایند. در این راستا، دانشگاه فرهنگیان به منظور تربیت و تأمین نیروی مورد نیاز وزارت آموزش و پرورش با تجمع مراکز تربیت معلم در سال ۱۳۹۱ کار خود را آغاز نموده است (طاهریان و چراغی، ۱۳۹۵). حق آموزش از جمله حقوق شهروندان است که در زمره حقوق بنیادین بشر می باشد و اعلامیه جهانی حقوق بشر بر این حق تأکید دارد، آموزش و پرورش باید طوری هدایت شود که شخصیت انسانی هر کس را به حد اکمل رشد آن برساند (بند ۲۶ ماده ۲۶ اعلامیه حقوق بشر) و کودک استثنایی اول یک کودک است (انسان است با همه خصوصیات و صفات یک انسان) و بعد کودکی است با خصوصیات و تفاوت های استثنایی نسبت به سایر کودکان. و همین ویژگی ها و خصوصیات است که معلمان و اولیا باید خودشان را با آن سازگار کنند (کوهی و شیخیانی، ۱۴۰۰). در جامعه ما، تاریخچه برنامه آموزش و پرورش استثنایی به دهه اول قرن چهاردهم شمسی مربوط می شود. در این دوران، اولین مدرسه ناشنوایان در تهران توسط مرحوم جبار باغچه بان و نخستین مدرسه ویژه نابینایان در تبریز به وسیله یک کشیش آلمانی به نام کریستفل^۱ تأسیس و به دنبال آن در چند شهر دیگر مدارس مشابهی از سوی افراد خیر و آگاه بنیاد نهاده شد (بنگر، ۱۳۸۲). حدود سال ۱۳۰۰ نخستین مدارس کودکان استثنایی کشور شروع به کار کردند. در سال ۱۳۴۷ دفتر آموزش کودکان و دانش آموزان استثنایی در وزارت آموزش و پرورش ایجاد شد. وظیفه این دفتر، شناخت، گزینش و آموزش کودکانی بود که به علل تفاوت های ذهنی و جسمی و عاطفی قادر به استفاده از برنامه های عادی آموزشی نبودند. سازمان آموزش و پرورش استثنایی با هدف های جامع و فراگیر در سال ۱۳۷۰ تأسیس شد و کار خود را آغاز کرد (شکوئی، ۱۳۷۹).

پیشینه تحقیق

با توجه به ماهیت پژوهش و جدید بودن آن پژوهش هایی مشابه با این تحقیق صورت نگرفته است ولی به چند نمونه از پژوهش ها در این حوزه اشاره میکنیم.

محمدرپور، حیدری، ازکات، جمشیدی (۱۳۹۹) در تحقیقی تحت عنوان بررسی روند علاقه مندی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان استان کردستان به حرفه ی معلمی، به این نتیجه رسیدند که میزان علاقه مندی دانشجو معلمان به حرفه معلمی، به گونه معنی داری بالاتر از حد

¹ Christoffel

متوسط است. میزان علاقه مندی آنان به حرفه ی معلمی بعد از ورود به دانشگاه نسبت به قبل از ورود به دانشگاه افزایش یافته است. آنان همچنین علاقه مند به ادامه ی حرفه معلمی هستند. علاقه مندی دانشجو معلمان به حرفه ی معلمی و توانایی های درونی آنان که تا حدودی می توان آن را از عملکرد آنان در آزمون سراسری ورود به دانشگاه ها دریافت کرد، می تواند نسبتا نوید بخش تحولات مثبت میان معلمان آینده آموزش و پرورش باشد.

سالاری، امامی سیگارودی، زائر ثبات، شکبیا، خجسته، شریفی (۱۳۹۷) در تحقیقی تحت عنوان بررسی ارتباط پیشرفت تحصیلی با علاقه به رشته تحصیلی در دانشجویان پرستاری، به این نتیجه رسیدند که بین علاقه مندی به رشته تحصیلی و معدل تحصیلی دانشجویان از لحاظ آماری ارتباط معنی دار مشاهده شد و افراد با میزان علاقه مندی کم، پایین ترین میانگین پیشرفت تحصیلی را در مقایسه با افراد با میزان علاقه مندی متوسط و بالا داشتند. همچنین میانگین معدل تحصیلی در متأهل ها بالاتر از مجرد ها بود و دانشجویان با معدل دیپلم بالاتر، دارای معدل تحصیلی بهتری در^۱ دانشگاه بودند. همچنین به این نتیجه رسیدند که میانگین پیشرفت تحصیلی افراد ساکن در منزل به طور معنی داری بیشتر از افراد ساکن در خوابگاه و معدل دانشجویان با مادران دارای تحصیلات دیپلم و بالاتر بیشتر از مادران با تحصیلات سیکل و یا بی سواد است.

صفری، نذری پنجکی، حقیقی، صیادی، زینلی بوجانی، امینی (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان بررسی میزان علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی خود و عوامل موثر بر آن از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان در سال ۱۳۹۶، به این نتیجه رسیدند که میزان علاقه دانشجویان مورد مطالعه به رشته تحصیلی خود، در حد به نسبت مطلوبی قرار دارد؛ اما با این حال کمتر از نیمی از آن ها رشته تحصیلی خود را بدون آگاهی قبلی انتخاب کرده بودند. با توجه به تأثیر آگاهی قبلی در هنگام انتخاب رشته بر میزان علاقه دانشجویان به رشته و علاقه مندی به رشته تحصیلی در آینده جوانان و جامعه، ضروری به نظر می رسد روش هایی اتخاذ گردد تا افراد قبل از انتخاب رشته تحصیلی بتوانند آگاهی لازم را در زمینه رشته مورد علاقه کسب کنند و به انواع مختلف آموزش در مشاغل حرفه ای دست یابند.

شیرازی، رحمانی، لطفیان، خیراندیش (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان بررسی علاقه دانشجویان پزشکی قزوین نسبت به رشته تحصیلی خود و ارزیابی محیط آموزشی (۹۵-۱۳۹۴)، به این نتیجه رسیدند که اکثریت دانشجویان، رشته دندان پزشکی را با میل و علاقه شخصی خود انتخاب کرده بودند و اکثریت در صورت امکان انتخاب مجدد رشته در کنکور باز هم دندان پزشکی را انتخاب می کردند. و طبق نتایج مشخص گردید هیچ یک از متغیرهای ترم تحصیلی، سن، جنس، وضعیت تأهل و وضعیت بومی یا غیر بومی اثرات معنی داری در پیش بینی میزان علاقه مندی دانشجویان نداشته ولی متغیرهای جنس و وضعیت بومی یا غیر بومی دانشجو اثرات معنی داری در پیش بینی ارزیابی دانشجویان نسبت به محیط آموزشی داشته است.

ایرن^۱ (۲۰۱۲) در پژوهشی تحت عنوان علاقه معلمان آینده نگر به تدریس، برنامه های حرفه ای در مورد تدریس و رضایت از انتخاب شغل معلمی به این نتیجه رسیده است که دانشجومعلمانی که نسبت به حرفه معلمی علاقه زیادی داشته اند در مقایسه با آنهایی که به این حرفه علاقه کمی نشان داده اند در طول تدریس خود تلاش بیشتری را مبذول داشته اند و از انتخاب حرفه معلمی از رضایت بیشتری برخوردار بودند.

لاوت^۲ (۲۰۰۷) در پژوهشی به این نتیجه رسیده است که عواملی همچون خانواده، دوستان انگیزه درونی و بیرونی، معلمانی که نقش الگو را برای آنان ایفا کرده اند در علاقه مندی آنها به معلمی موثر بوده است.

¹ Eren

² Lavett

روش تحقیق

با توجه به ماهیت پژوهش، روش تحقیق پژوهش حاضر زمینه یابی از نوع مقطعی است. بدین صورت که اطلاعات از نمونه هایی جمع آوری شده است که جامعه هدف از قبل مشخص شده است. بنابراین اطلاعات فقط در یک مقطع از زمان یک ماهه جمع آوری شده است.

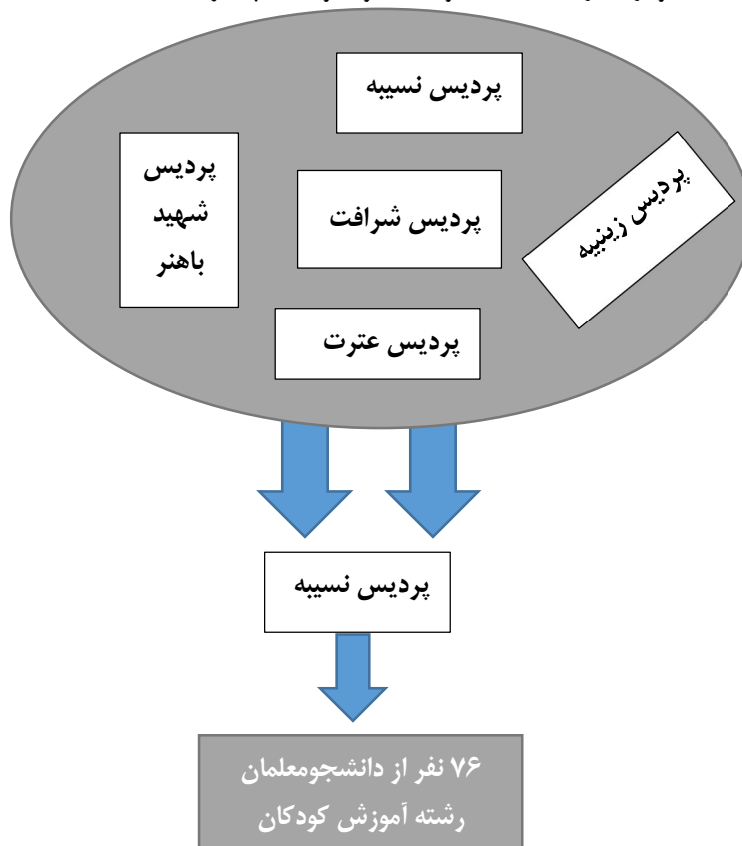
جامعه آماری و نمونه آماری و روش نمونه گیری

جامعه آماری کلیه دانشجویان دختر دانشگاه فرهنگیان تهران در رشته آموزش کودکان استثنایی می باشد. به همین منظور از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای استفاده شده است. بدین صورت که از بین پنج مرکز خواهران در شهر تهران، مرکز نسبییه انتخاب شده است و سپس از بین دانشجویان دانشگاه نسبییه ۷۶ نفر از دانشجویان رشته آموزش کودکان استثنایی به عنوان نمونه انتخاب شده اند. همچنین جامعه آماری پژوهش در جدول شماره ۱ نیز قابل مشاهده است.

جدول شماره ۱- جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعه	نمونه آماری
کلیه دانشجویان دختر دانشگاه فرهنگیان تهران در رشته آموزش کودکان استثنایی	انتخاب به صورت نمونه گیری خوشه ای، ۷۶ نفر از دانشجویان رشته آموزش کودکان استثنایی دانشگاه نسبییه

نمودار شماره ۱- انتخاب نمونه به شیوه خوشه ای چندمرحله ای

جمع آوری اطلاعات

برای جمع آوری داده‌ها در این پژوهش از دو پرسشنامه نگرش ابتدایی دانشجویان نسبت به درس و علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی استفاده شده است. پرسشنامه نگرش ابتدایی دانشجویان نسبت به درس یک پرسشنامه تک مولفه ای است. این پرسشنامه دارای ۱۰ سوال می باشد و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت^۱ با سوالاتی مانند (احساس می کنم که این درس مطابق با نیازهای شغلی آینده من (تدریس) و در ارتباط با آن است.) به سنجش نگرش ابتدایی دانشجویان نسبت به درس می پردازد. روایی این پرسشنامه نیز در پژوهش حدادی (۱۳۹۳) روایی محتوایی و صوری و ملاکی این پرسشنامه مناسب ارزیابی شده است. همچنین پایایی این پرسشنامه در پژوهش حدادی (۱۳۹۳) به صورت زیر گزارش شده است:

پرسشنامه	ضریب آلفا کرونباخ
نگرش ابتدایی دانشجویان نسبت به درس	۰/۸۱

پرسشنامه دیگر که علاقه دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی را می‌سنجد، دارای ۱۳ گویه است با یک مقیاس لیکرت سه درجه‌ای (کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) که هر ماده دارای ارزشی بین ۱ تا ۳ است. با سوالاتی مانند: (استعداد ذاتی در این زمینه بر میزان علاقه مندی من به رشته ام تاثیر گذار بوده است). علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی را می‌سنجد. در پژوهش (ادیب حاج باقری، صادقی گندمانی، امین‌الرعایایی یمینی ۱۳۹۶) روایی پرسشنامه توسط اساتید و متخصصان این حوزه تأیید شده است. همچنین در همان پژوهش پایایی این پژوهش سنجیده شده است که در جدول زیر قابل مشاهده است:

متغیر	ضریب پایایی
میزان علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی	۰/۸۷

روش تجزیه و تحلیل

بعد از تکمیل پرسشنامه، پاسخ ها در نرم افزار spss20 وارد شده‌اند. در ابتدا برای مشخص کردن نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف^۲ استفاده شده است و با توجه به ماهیت پژوهش از آزمون های ضریب همبستگی پیرسون^۳، آزمون توصیفی و رگرسیون خطی^۴ استفاده شده است.

یافته های پژوهش

جدول شماره ۲: آزمون کولموگروف - اسمیروف

متغیر	آزمون کولموگروف - اسمیروف Z	Pvalue
نگرش دانشجویان نسبت دروس ارائه شده	۱/۰۵۷	۰/۲۱۴

¹ Likert spectrum

² Kolmogorov-Smirnov test

³ Pearson correlation coefficient

⁴ Linear regression

۰/۶۱۸	۰/۷۵۵	علاقه مندی به رشته تحصیلی
-------	-------	---------------------------

با توجه به آزمون کولموگروف - اسمیروف مشخص گردیده است که داده های پژوهش نرمال می باشند.

جدول شماره ۳: آزمون توصیفی								
آزمون متغیر	تعداد	مینیمم	ماکزیمم	مجموع	میانگین	خطای استاندارد	انحراف معیار	واریانس
نگرش دانشجویان نسبت دروس ارائه شده	۷۶	۱۲	۵۰	۲۶۳۷	۳۴/۶۹	۰/۶۴۷	۵/۶۴	۳۱/۸۱
علاقه مندی به رشته تحصیلی	۷۶	۱۹	۳۹	۱۹۷۹	۲۹/۱۰	۰/۴۳۴	۳/۵۷	۱۲/۸۱

همانطوری که در جدول فوق مشاهده می شود، در پرسشنامه نگرش دانشجویان نسبت به دروس ارائه شده، کمترین نمره کسب شده ۱۲ و بیشترین نمره کسب شده ۵۰ است. همچنین در پرسشنامه علاقه مندی دانشجویان نسبت به رشته کمترین نمره ۱۹ و بیشترین نمره ۳۹ می باشد. مجموع نمرات کسب شده در پرسشنامه نگرش دانشجویان نسبت به دروس ارائه شده ۲۶۳۷ و مجموع نمرات کسب شده در پرسشنامه علاقه مندی دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی ۱۹۷۹ است. میانگین نمرات در پرسشنامه نگرش دانشجویان ۳۴/۶۹ می باشد و در پرسشنامه علاقه مندی تحصیلی ۲۹/۱۰ است. خطای استاندارد در پرسشنامه نگرش دانشجویان ۰/۶۴۷ است و در پرسشنامه علاقه مندی تحصیلی ۳/۵۷ می باشد. انحراف معیار نیز برای پرسشنامه نگرش دانشجویان ۵/۶۴ است و برای پرسشنامه علاقه مندی به رشته تحصیلی ۳/۵۷ می باشد. در نهایت با توجه به اطلاعات جدول فوق، واریانس پرسشنامه نگرش دانشجویان نسبت به دروس ارائه شده ۳۱/۸۱ است و برای پرسشنامه علاقه مندی به رشته تحصیلی ۱۲/۸۱ می باشد.

جدول شماره ۴- آزمون ضریب همبستگی پیرسون

		علاقه دانشجویان نسبت به رشته	نگرش دانشجویان نسبت به دروس ارائه شده
علاقه دانشجویان نسبت به رشته	همبستگی پیرسون	۱	-۰/۲۲۰
	Sig. (2-tailed)		۰/۶۱
	تعداد	۷۶	۷۶
نگرش دانشجویان نسبت به دروس ارائه شده	همبستگی پیرسون	-۰/۲۲۰	۱
	Sig. (2-tailed)	۰/۶۱	
	تعداد	۷۶	۷۶

با توجه به آزمون همبستگی پیرسون و ضریب همبستگی -۰/۲۲۰، مشخص گردید رابطه عکس بین متغیرها وجود دارد. بدین معنی که دروسی که در رشته آموزش کودکان استثنایی ارائه می شود رابطه چندان مثبتی با علاقه دانشجویان به این رشته ندارد.

جدول شماره ۵: آزمون رگرسیون خطی

--	--

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	AdjR ²
		B	Std. Error	Beta			
1	(مقدار ثابت)	33.852	2.631		12.865	.000	
	نگرش دانشجویان نسبت به درس	-.138	.076	-.220	-1.829	.072	0/34

$$Y=a+bx$$

$$Y=33.852-0.220X$$

با توجه به آزمون رگرسیون خطی و معادله خط به وجود آمده مشخص گردید متغیر مستقل که دروس ارائه شده در رشته آموزش کودکان استثنایی می باشد، تاثیر مثبت و معناداری روی متغیر وابسته یعنی علاقه مندی دانشجویان به رشته آموزش کودکان استثنایی نمی گذارد. بدین صورت اگر در معادله خطی فوق، به جای متغیر مستقل (X) اعداد ۱، ۲، ۳ و... قرار دهیم، مقدار متغیر وابسته (Y) به طور نامحسوسی کاهش می یابد. یعنی دروس ارائه شده تاثیر آنچنانی بر علاقه مندی دانشجویان در این رشته ندارد و اگر هم تاثیری داشته باشد آن تاثیر اندک و باعث علاقه مندی آنها به رشته تحصیلی خود نمی شود.

نتیجه گیری

همانطور که در قسمت یافته های پژوهش عنوان شد، با توجه به آزمون همبستگی پیرسون و ضریب همبستگی ۰/۲۲۰- مشخص گردید رابطه عکس بین متغیرها وجود دارد. بدین معنی که دروسی که در رشته آموزش کودکان استثنایی ارائه می شود رابطه چندان مثبتی با علاقه دانشجویان به این رشته ندارد. با توجه به آزمون رگرسیون خطی و معادله خط به وجود آمده مشخص گردید متغیر مستقل که دروس ارائه شده در رشته آموزش کودکان استثنایی می باشد، تاثیر مثبت و معناداری روی متغیر وابسته یعنی علاقه مندی دانشجویان به رشته آموزش کودکان استثنایی نمی گذارد. یعنی دروس ارائه شده تاثیر آنچنانی بر علاقه مندی دانشجویان در این رشته ندارد و اگر هم تاثیری داشته باشد آن تاثیر اندک و باعث علاقه مندی آنها به رشته تحصیلی خود نمی شود. یافته های پژوهش حاضر با یافته های پژوهش های (محمد پور و همکاران، ۱۳۹۹)، (سالاری و همکاران، ۱۳۹۷)، (صفری و همکاران، ۱۳۹۶) و (شیرازی و همکاران، ۱۳۹۶)، نقطه اشتراکی ندارد و به بیانی دیگر هم سو نیست، چون یافته های پژوهش حاضر حاکی از آن است که دروس ارائه شده در رشته ی مورد نظر تاثیر آنچنانی بر علاقه مندی دانشجویان در این رشته ندارد و اگر هم تاثیری داشته باشد آن تاثیر اندک بوده و باعث علاقه مندی آن ها به رشته تحصیلی خود نمی شود، این در حالی است که در یافته های پژوهش های عنوان شده در بالا بین رشته ی تحصیلی و علاقه مندی دانشجویان رابطه مثبت وجود دارد و از هم تاثیر می گیرند. پس می توان نتیجه گرفت اگر چه تا کنون پژوهشی با این عنوان انجام نشده ولی پژوهش هایی در مورد علاقه مندی دانشجویان دیگر به رشته ی تحصیلی خود صورت گرفته است که یافته و نتیجه ای هم سو با پژوهش حاضر ندارند. پژوهش حاضر بیانگر آن است که از نظر دانشجویان رشته ی آموزش کودکان استثنایی دانشگاه فرهنگیان تهران، دروس ارائه شده در این رشته تاثیری بر علاقه مندی آن ها ندارد و یا تاثیری اندک دارد که باعث علاقه مندی آنها به رشته تحصیلی خود نمی شود. با توجه به نقش کلیدی علاقه مندی به رشته تحصیلی و دروس ارائه شده در رشته تحصیلی در آموزش لذا به مدیران و اساتید دانشگاه های فرهنگیان توصیه می گردد با اتخاذ روش های مناسب فواید علاقه به رشته تحصیلی را برای دانشجویان تبیین نموده و همچنین تلاش نمایند توانایی های آنان را در این زمینه بهبود بخشند. از سوی دیگر مسأله انتخاب و علاقه مندی به رشته تحصیلی نیز در آینده جوانان و جامعه بسیار موثر است و می بایست در طرح و برنامه ریزی های مربوط به جوانان به عنوان یک موضوع مهم مد نظر قرار گیرد. از محدودیت های این پژوهش می توان به کم بودن تعداد نمونه ها، استفاده صرف از پرسشنامه برای جمع آوری داده ها و مطالعه روی یک رشته در دانشگاه اشاره نمود.

پیوست پرسشنامه

پرسشنامه نگرش ابتدایی دانشجویان نسبت به درس

سوالات	کاملاً مخالفم	مخالقم	بدون نظر	موافقم	کاملاً موافقم
۱. از اینکه می‌خواهم در این درس شرکت کنم احساس خوبی دارم.					
۲. احساس می‌کنم که این درس مطابق با نیازهای شغلی آینده من (تدریس) و در ارتباط با آن است.					
۳. احساس می‌کنم اگر در این درس شرکت کنم، کارایی شغلی من (تدریس) در آینده افزایش پیدا می‌کند.					
۴. احساس می‌کنم این درس باعث افزایش اطلاعات من در رابطه با شغل آینده‌ام (تدریس) می‌شود.					
۵. این درس می‌تواند بهره‌وری شخصی من را افزایش دهد.					
۶. احساس می‌کنم که قادر به استفاده از مهارت‌ها و دانش‌های آموخته شده در این درس در آینده (تدریس) هستم.					
۷. من برای حضور در این درس حق انتخاب دارم.					
۸. من فکر می‌کنم که این درس برایم خسته‌کننده خواهد بود.					
۹. من فکر می‌کنم که این درس برایم جالب خواهد بود.					
۱۰. من فکر می‌کنم که این درس برایم ارزش شخصی اندکی خواهد داشت.					

پرسشنامه استاندارد علاقه‌ی دانشجویان به رشته تحصیلی

سوالات	کاملاً موافق	ممتنع	کاملاً مخالف
۱. سطح تحصیلات خانواده و خویشاوندان بر میزان علاقه من به رشته ام تاثیر گذار بوده است.			
۲. دانشگاه محل تحصیلم بر میزان علاقه من به رشته ام تاثیر گذار بوده است.			
۳. آینده رشته و بازار کار بر میزان علاقه من به رشته ام موثر بوده است.			
۴. مشکلات مالی من در بی‌علاقگی نسبت به رشته ام موثر بوده است.			
۵. درگیری در مسائل سیاسی و اجتماعی موجب دوری من از رشته ام شده است.			
۶. مدرک گرایی فقط باعث علاقه مندی من به رشته ام شده است.			
۷. سطح علمی و نحوه تدریس اساتید در افزایش علاقه مندیام موثر بوده است.			
۸. مفید بودن برای جامعه در علاقه مندی من به رشته ام موثر بوده است.			

			۹) جایگاه رشته در جامعه بر میزان علاقه من به رشته ام تاثیر گذار بوده است.
			۱۰) تشویق دبیران آموزش و پرورش بر میزان علاقه من به رشته ام تاثیر گذار بوده است.
			۱۱) خدایسندانه بودن حرفه ام در علاقه مندی من به رشته ام موثر بوده است.
			۱۲) تشویق مشاورین بر میزان علاقه من به رشته ام تاثیر گذار بوده است.
			۱۳) استعداد ذاتی در این زمینه بر میزان علاقه مندی من به رشته ام تاثیر گذار بوده است.

References

- Adib Haj Bagheri, M, Sadeghi Gandmani, H, Amin Al-Roayaei Yamini, E (2015). Students 'interest in their field of study and the factors affecting it: Students' views of Kashan University of Medical Sciences, Iranian Journal of Medical Education, 17 (3): 24-34.[Persian]
- Bangar, M (2003). Exceptional Children Teachers, Exceptional Children Education, Nos. 16 and 17, pp. 40-45.[Persian]
- Declaration of Human Rights
- Ebrahimi, T (2018). The position of training managers and its impact on the evolution of Farhangian University. Scanning in humanities education. Volume 3. Number 10. pp. 35-44. [Persian]
- Eren, A. (2012). Prospective Teachers' Interest in Teaching, Professional Plans about Teaching and Career Choice Satisfaction: A Relevant Framework? Australian Journal of Education, 56(3), 303–318.
- Goya, Z, Gholam Azad, S. (2019). Farhangian University: One hundred years of formal teacher training in Iran, yes! Continuation of the Central Teachers' College, no![Persian]
- Haddadi, S (2014). The effect of motivational education design on quality of class life and learning in university education, thesis for obtaining a bachelor's degree in curriculum planning, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad[Persian].
- Heidari Abdi, A (1995). Teacher training system in Japan and its comparison with the teacher training system in Iran. Quarterly Journal of Education (Education). Nos. 44 and 43.[Persian]
- Koohi, T, Sheikhi, M (2021). Exceptional children and education to their families. Twelfth National Conference on Psychology, Educational and Social Sciences.[Persian]
- Mirzaeifar, D, Shah Moradi, M, Adak, M (2016). A study of the level of thoughtful learning in student teachers of Farhangian University. Journal of Teacher Professional Development. No. 2. pp. 17-30.[Persian]
- Mohammadpour, E, Heidari, I, Azkat, F, Jamshidi, S (2021). Analysis of factors affecting the interest of students-teachers of Farhangian University of Kurdistan Province in the teaching profession. Quarterly Journal of Teacher Training .[Persian]
- Rahimi Pardanjani, S, Heshmati, H, Moghaddam, Z (2014). A study of the frequency and effective factors in academic failure of students living in dormitories of paramedical and health schools of Golestan University of Medical Sciences in the academic year 2011-2012. Scientific Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences . Volume 2. Number 1. pp. 16-27. [Persian]
- Safari, T, Nazri Panjki, A, Haghighi, M, Sayadi, F, Zeinali Bojani, M, Amini, A (2017). Study of students' interest in their field of study and the factors affecting it from the perspective of students of Zahedan University of Medical Sciences in 2017. Scientific Journal of Birjand

University of Medical Sciences. Volume 25. Number (Special issue of medical education). Pp. 61-67.[Persian]

Safi, A (1994). Teacher training in Iran, India and Pakistan. Educational Research and Planning Organization (school).[Persian]

Salari, A, Emami Sigaroudi, A, Zayer Sabat, F, Shakiba, M, Khojasteh, M, Sharifi, M (2017). Investigating the relationship between academic achievement and interest in the field of study in nursing students. Research in medical education. 10. Numbers 2. pp. 68-75.[Persian]

Shirazi, M. Rahmani, N. Lotfian, M. Kheirandish, A (2018). A study of Qazvin dental students' interest in their field of study and evaluation of the educational environment (2015-2016). Scientific Journal of Qazvin University of Medical Sciences. Volume 22. No. 2.69-61.[Persian]

Shokouei, N (2000). Exceptional Education: Separating Children from Normal School?[Persian]

Taherian, M, Cheraghi, A (2016). Strategies to motivate teacher training teachers. Second National Conference on Teacher Training, Isfahan, Farhangian University, Isfahan University. [Persian]

Tahmasbi, R, Qalipour, A. Javaherizadeh, E (2012). Talent Management: Identifying and ranking the factors affecting the absorption and retention of scientific talents. General management research. Volume 5. Number 17. Pages 5-26.[Persian]

Turani, H (2017). Farhangian University as a learning organization (dimensions, components and solutions). Research in teacher training. Course 1. Number 3. pp. 165-195.[Persian]

Valet(2007). Teachers of Promise": Is Teaching Their First Career Choice?. The New Zealand Annual Review of Education,DOI:10.26686/nzaroe.v0i16.1510.